

PLATAFORMA TRANS*FORMA LA SALUT: DRETS I DIGNITAT

Una atenció sanitària millor per a les persones trans
aconseguida amb l'esforç activista.

*Article escrit per les persones membres de la Plataforma Trans*forma la Salut

La Plataforma Trans*forma la Salut és una aliança de diverses associacions i activistes independents que lluiten pels drets de les persones trans i que es va constituir al gener de 2016. Des de llavors treballen juntes per canviar el model d'atenció a la salut de les persones trans a Catalunya.

La lluita per la despatologització es va iniciar el 2006 amb el grup d'activistes Gerrilla Travolaka, i va continuar els següents anys a través del moviment global *Stop Trans Pathologization* 2012. Gràcies al treball de Cultura Trans i el naixement de Trànsit, el col·lectiu s'apoderà, i es van crear diverses associacions que van determinar unir-se per construir un model digne d'atenció a la salut per a les necessitats del col·lectiu. Amb Generem! i ACATHI com a impulsores d'aquesta iniciativa d'acció política en diàleg amb l'administració, es va aconseguir una estratègia oberta per tal que s'hi sumessin totes aquelles associacions que donessin suport a la causa.

Fins a l'aparició de Trànsit, l'únic servei que atenia les persones trans era la UTIG (Unitat de Trastorn de la Identitat de Gènere, posteriorment UIG, unitat d'Identitat de Gènere, encara que el canvi de nom no va suposar un canvi en el fer) a l'Hospital Clínic, on es donava un tracte pato-

logitzant, és a dir, les persones eren obligades a passar per una avaluació psicopsiquiàtrica per obtenir un diagnòstic de disfòria de gènere. Si les persones no complien amb els requisits normatius i antiquats del que era segons les professionals d'aquesta unitat una persona transsexual, quedaven expulsades del sistema, amb el que això suposava (no accedir als papers oficials, ni a un tractament o operacions en el cas que la persona ho necessités, fet que duia a les persones a buscar les hormones en el mercat negre, posant en alt risc la seva salut). D'altra banda, si la persona aconseguia passar el test, a part de diagnosticar-la, se la tutelava i obligava a seguir una única manera possible de transitar, sense tenir-la en compte ni a ella ni a les seves circumstàncies.

Després de mesos d'assemblees i assessorats per l'advocada Laia Serra, van començar les reunions amb el Departament de Salut i els grups polítics del Parlament per explicar la voluntat que hi hagués un canvi en el sistema sanitari. Al juny de 2016 la Plataforma va presentar un document al Parlament de Catalunya i també al Síndic de Greuges que contenia una queixa (on es denunciava l'incompliment de la llei 11/2014 contra la LGTBIfòbia i la vulneració dels Drets Humans) i una proposta d'un nou model assistencial, a més d'un recull de testimonis de persones trans per escrit i en vídeo sota el títol *Testimo-*

nios Trans - UIG: Unidad de Identidad de Género del Hospital Clínic de Barcelona que es pot veure a youtube.

Per poder aconseguir les seves reivindicacions de la Plataforma va emprendre accions polítiques

Des d'aquest moment van començar les negociacions amb el Departament de Salut perquè s'adoptés el nou model proposat. Aquest es basava en les formes d'intervenció de Trànsit, des d'una mirada biopsicosocial i d'acompanyament que intentava donar suport a la persona trans *, deixant-li espai per seguir el seu propi ritme i necessitats, sense cap obligació de tractaments mèdics o psicològics, sinó responen a la voluntat d'informar de les possibilitats i dialogant perquè fos la persona qui decidís la seva pròpia manera de transitar.

“Fins a l'aparició de Trànsit, l'únic servei que atenia les persones trans era patologitzant.”

Entre altres demandes de la Plataforma destaquem: la desaparició de la UIG, la transparència de les llistes d'operacions, que l'entrada d'accés als processos de trànsit, tant per a adults com a adolescents (i menors en general) sigui Trànsit i que es realitzés la formació transpositiva a professionals per dur a terme el

desplegament territorial en el menor lapse de temps possible.

Per poder aconseguir aquestes demandes, la Plataforma va emprendre accions polítiques, entre les quals destaquen la presentació d'una petició de suport del nou model als partits polítics en la Comissió de Salut Parlamentària (i que va ser acceptada per tots menys pel PP), la presentació de multitud de mocions en ajuntaments per prendre part i donar suport al nou model (entre els més de vint adherits, en destaquem l'Ajuntament de Barcelona, que ha tingut una política molt transpositiva al llarg del seu mandat) i la recopilació de més de 1.000 adhesions individuals i més de 60 adhesions d'associacions LGTBI i socials que també van sumar el seu suport de forma pública a la Plataforma.

A la imatge que acompanya aquest text, realitzada per Nac Bremon, activista de la Plataforma, podem veure els punts bàsics del model, que ja s'està aplicant a dia d'avui. S'ha creat tenint

en compte les realitats diverses de les persones trans al llarg de tota la seva trajectòria vital, així com les d'aquelles persones que procedeixen d'altres països i que per això solen trobar-se en situacions de major vulnerabilitat.

Actualment, la Plataforma manté les negociacions amb el Departament de Salut, acabant així de polir un model que es va presentar sense estar totalment consensuat amb el col·lectiu trans. A l'octubre de 2017, el llavors conseller de Salut, Toni Comín, va voler fer públic el compromís ferm d'instaurar un model no patologitzant i va propiciar que Trànsit passés a ser el servei oficial de referència i la porta d'entrada a l'atenció de la salut de les persones trans, a més de destinar més pressupost a aquest servei per oferir una atenció integral (amb servei de ginecologia, treballadora social, i contractant professionals trans per optimitzar el servei d'atenció).

Actualment segueixen treballant perquè les accions que s'estableixin i el funcionament siguin les d'un

model que tingui en compte la veu i necessitats reals del col·lectiu.

A dia d'avui, diversos activistes de la Plataforma són membres de la Comissió de Seguiment del nou model d'assistència, vetllant per la seva aplicació real i pel compliment de les demandes del col·lectiu que encara no s'han concretat, com són el desplegament territorial efectiu a tot Catalunya, la creació de protocols de referència, la formació del personal sanitari, la millora i transparència de les llistes d'espera de les operacions, la inclusió d'altres hospitals, noves intervencions de qualitat, a més de promoure la salut, l'autodeterminació i l'autonomia de les persones trans.

Per als que vulgueu ampliar la informació, llegir el model i difondre-ho, us animem a entrar al blog de la Plataforma transformalasalut.wordpress.com i a seguir-la al [Facebook](https://www.facebook.com/transformalasalut).